

International Trade & Investment NewsLetter

Україна, Київ вул. Велика Васильківська 9/2, оф.67,
тел. (044) 287 48 38, (044) 287 76 76, (044) 284 37 77
www.jurimex.ua, www.jurblog.com.ua

Національний Банк України оновить нормативну базу у сфері валютного регулювання

Національний банк України презентував банківській та експертній спільноті проект нової структури валютного регулювання, що має на меті консолідувати весь об'єм нормативно-правової бази у сфері валютного регулювання у декількох ключових документах.

Відповідний проект набуде чинності разом із введенням в дію Закону України «Про валюту і валютні операції» 7 лютого 2019 року.

Метою даного проекту НБУ визначив розробку нової бази підзаконних нормативних актів в сфері валютного регулювання, що будуть ґрунтуватись на наступних засадах:

- **простота** – максимально зменшити кількість нормативно-правових актів;
- **зрозумілість** – консолідувати нормативно-правові акти в нових документах відповідно до логіки ЗУ «Про валюту і валютні операції»;
- **доступність** – створити окрему сторінку на новому сайті НБУ, присвячену валютному регулюванню (+ переклад англійською, + посилання на інші законодавчі акти).

Так, чинні 56 нормативно-правових актів у сфері валютного регулювання будуть замінені 7 ключовими документами, які визначатимуть структуру і правила валютного ринку, а також інструменти стабілізації грошово-кредитного ринку:

№1: Структура валютного ринку та правила торгівлі іноземною валютою та банківськими металами;

№2: Порядок розрахунків, операцій з купівлі та переказів іноземної валюти на території України та за кордон;

№3: Транскордонне переміщення готівкової національної та іноземної валюти, банківських металів, а також цінних паперів в документарній формі банками, юридичними та фізичними особами;

№4: Загальний перелік заходів захисту для можливого застосування Національним банком, критерії і порядок їх запровадження, умови їх подовження та дострокового припинення;

№5: Перелік запроваджених заходів захисту та порядок їх застосування (антикризова постанова, що має тимчасовий характер);

№6: Інші інструменти стабілізації грошово-кредитного ринку (резервування за валютними операціями), а також повідомлювальну систему збору інформації про валютні операції;

№7: Порядок дотримання граничних строків розрахунків, встановлених Національним банком.

Ініціатори проекту у НБУ зазначили, що наступним етапом буде наповнення цих нормативно-правових документів змістом та винесення їх на обговорення учасниками банківського сектору та експертами. Проте, на питання, чи будуть дані документи містити додаткові послаблення у сфері валютного регулювання поряд з тими, що вже закріплені у Законі України «Про валюту і валютні операції», заступник Голови Національного банку Олег Чурій зазначив, що дане буде залежати від сприятливих макроекономічних умов та стабільності валютного ринку України.

Нагадаємо, що Закон України «Про валюту і валютні операції» був прийнятий 21 червня 2018 року та вступить в дію 7 лютого 2019 року., а разом з ним почнуть діяти і ряд довгоочікуваних нововведень на валютному ринку, а саме:

- граничний термін розрахунків за експортно-імпортними контрактами буде розширено до 365 днів (зараз 180 днів);

- валютний нагляд для експортно-імпортних операцій до 150 тис. грн. буде скасовано;

- замість індивідуальних валютних ліцензій з'явиться система електронних лімітів;

- буде скасовано санкцію у вигляді припинення ЗЕД за порушення строків розрахунків;

- фізичним особам буде дозволено купувати валюту он-лайн (із застосуванням аналогічного ліміту у еквіваленті 150 тис. грн. як для купівлі готівкової валюти).

Проте варто врахувати, що відповідно до ст. 12 Закон України «Про валюту і валютні операції» НБУ все ж залишив за собою право запроваджувати заходи захисту у випадках нестійкого фінансового стану банківської системи, погіршення стану платіжного балансу України, виникнення обставин, що загрожують стабільності банківської та фінансової системи держави. Таким чином, чи будуть проекти нових нормативно-правових актів відголоском старої системи валютного регулювання чи черговим кроком до її лібералізації,

стане відомо вже за декілька місяців, коли Національним банком буде оприлюднено фінальні редакції цих проектів для обговорення.

Національний Банк України вніс зміни до порядку проведення операцій з ОВДП нерезидентами та купівлі іноземної валюти з метою повернення іноземних інвестицій за кордон

Національний банк України продовжує спрощувати процедури руху капіталів. Так, в повідомленні на сайті регулятора зазначено, що Правління Національного банку було затверджено низку змін до нормативно-правових актів з метою забезпечення законодавчого врегулювання процесу розміщення ОВДП та обліку паперів, отриманих НБУ у якості застави, а також врегулювання проведення операцій з ОВДП нерезидентами та порядку купівлі іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземних інвестицій. Відповідна Постанова Правління Національного банку України набрала чинності 20 вересня 2018 року та має на меті врегулювання відносин щодо взаємодії між Національним банком України як депозитарієм цінних паперів і його клієнтами.

Постановою, зокрема, внесені зміни до Положення про провадження депозитарної і клірингової діяльності та забезпечення здійснення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів Національним банком України та до Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою.

По-перше, визначено порядок обслуговування операцій розміщення ОВДП серед клієнтів первинних дилерів (брокерські договори), що надає доступ на первинний ринок ОВДП приватним інвесторам.

По-друге, визначені особливості проведення розрахунків за операціями з ОВДП, стороною яких є нерезидент, а саме, операції з банками та нерезидентами можна буде проводити без обмежень, операції з іншими контрагентами можна буде проводити лише на фондовій біржі з розрахунками за принципом «поставка цінних паперів проти оплати».

По-третє, спрощено перелік документів, необхідних для купівлі іноземної валюти нерезидентами з метою повернення за кордон іноземних інвестицій за результатами операцій з ОВДП.

Також, Постановою врегульовано механізм обслуговування операцій рефінансування під заставу пулу активів, а саме визначений порядок проведення операцій блокування ОВДП за такими операціями та передбачена можливість НБУ при виконанні функцій депозитарної установи обліковувати цінні папери банків, що передаються в заставу на користь Національного банку.

Підготувала:

Ірина Сагайдак

помічник адвоката, юрист практики міжнародної торгівлі та інвестування